

Abans-d'ahir, divendres, el dia 5, em vaig incorporar a la concentració que feien a la Casa del Poble. Es van formar dues companyies. Em van destinar al que podria dir-se l'estat major, i durant dos dies he fet d'enllaç entre la Casa del Poble i la Generalitat i altres centres. No teníem gaires armes. Fins a aquesta matinada han dit que ens enviarien armes i municions. No sé qui ens les havia d'enviar. Sé, només, que no han arribat. I, tal com han anat les coses, tant se val. Ningú no les hauria usades i ara haurien quedat abandonades. De menjar, sí, ens en van dur diverses vegades, abundós i de procedència distinta. Sospito que hi havia organitzat més d'un servei d'avituallament. Entre els qui van venir amb un camió, amb el qual es distribuïa pa entre els molts llocs on hi havia gent concentrada, hi havia el Met Miravittles. Em va sorprendre de veure un minyó de la seva categoria aqueferat en un transport de pa. No duia roba adequada per a aquella feina, sinó un vestit elegant, de color fosc, que li va quedar enfarinat del pa que descarregava. Va fer una estona de conversa amb els coneguts, que érem molts, i ens va exposar una perspectiva optimista de la situació. Després va fer preguntes i va escoltar amb atenció el que li deien. Quan va marxar amb els seus companys, es va comentar amb estranyesa el fet que l'ocupessin en aquell servei. Algú va dir que en realitat deuria visitar les concentracions en qualitat d'inspector. El pa —que de tota ma-

nera algú hauria dut— era un pretext per al seu recorregut. Un altre ha dit alguna cosa sobre el seu oportunisme en ingressar a l'Esquerra. He observat que no hi veia oportunisme, en el fet d'ingressar a l'Esquerra quan aquesta havia quedat malparada en unes eleccions recents, a conseqüència de les quals passa el que passa.

En tot moment, fins a aquesta matinada, he vist la gent animosa. Però no he entès què hi feiem, a la Casa del Poble. ¿Què esperàvem? ¿Ens aixecàvem o ens limitàvem a veure si ens atacaven? La defensa de la Casa del Poble no requeria, en si, la concentració, perquè el local només podia ser un objectiu mentre hi hagués concentrats uns homes amb armes i amb propòsits agressius. Cal suposar que ens havíem aplegat per anar a defensar algun altre lloc. ¿Quin? Ens han explicat que el comandant Pérez Farràs ha dit diverses vegades, en el curs de la nit, que amb els mossos d'esquadra en tenia prou per a defensar el palau de la Generalitat; i Governació tenia també el seu personal. Semblava que tots, menys jo, sabien el que feiem. Ara dubto que ho sabessin. ¿Per què m'hi vaig incorporar? ¿Per disciplina de partit, per companyonia, per civisme o per simple curiositat de viure una nova experiència? No sabria dir-ho.

Ahir, quasi a un quart de nou, vam sentir l'allocució del president Companys. A partir d'aquell moment vaig notar una expectació tensa entre els reunits a la Casa del Poble. A dos quarts de nou van enviar-me a dur un missatge verbal al Comorera, a la Generalitat. En passar davant el local que els joves de Nosaltres Sols! havien ocupat al carrer d'Avinyó, vaig

aturar-m'hi a parlar amb uns que conec. No sabien què esperaven, tampoc. A quarts de deu —ja feia estona que havia tornat a la Casa del Poble— vam sentir trets de fusell i de metralladora. Poc després, canonades. Funcionaven bé els telèfons i aviat vam saber que les canonades anaven contra la Generalitat. Més tard vam sentir les que anaven contra el CADCI, situat a la rambla de Santa Mònica, a prop del nostre local.

A quarts de dues de la matinada han arribat a la Casa del Poble alguns dels qui havien estat al CADCI. Duien un ferit, que ha estat ben atès. Teníem un bon servei sanitari. Els del CADCI ens han confirmat que havien mort el Jaume Compte i el Manuel González Alba, els cadàvers dels quals han deixat a la sala de sessions del Centre. Es mostraven indignats amb el Dencàs. La gent de la Casa del Poble ha estat cauta a fer censures. Les crides histèriques del Dencàs demanant l'ajut dels qui hores abans tractava amb hostilitat han fet comprendre que calia plegar. Hem sortit del local en petits grups, que s'han dispersat pels carrers pròxims. Jo n'he sortit amb un noi que no coneixia, però que he vist sovint de guàrdia a la porta del local aquests dos dies passats. M'ha dit que era de Sants. Hem travessat sense dificultat el carrer d'Escudellers, hem passat sota els porxos de la plaça de Macià i hem arribat, pel carrer del Vidre, al carrer de Fiveller. Clarejava. Tot es veia desert i hi havia un gran silenci pròxim que permetia de distingir alguns trets llunyans. Feia poc que encara se'n sentien a prop. En travessar el carrer de Fiveller, han xiulat arran nostre unes bales i he sentit l'espetec de trets que venia de la plaça

de la República. Quan m'he arrecerat al carrer de Quintana, m'he adonat que el meu company havia tornat enrere i s'havia quedat al carrer del Vidre. Titubejava. No he volgut encoratjar-lo a travessar el carrer. Era perillós de fer-ho, evidentment, i no volia haver de retreure'm una desgràcia si aquell noi no tenia sort. El veia espantat. Era molt jove. Potser dos o tres anys més jove que jo. No en devia tenir més de disset o divuit. S'havia fet altre cop el silenci. No se sentien trets pròxims ni fressa de gent que s'acostés. El noi s'ha decidit i ha arrencat a córrer cap a mi. He sentit una ratxa de trets, i, quan el meu company era a una passa del carrer de Quintana, ha fet un bot, s'ha contorçat enlaire i ha caigut com un sac, feixugament, les cames sobre la vorera i el tors sobre la calçada. Li rajava sang del cap i del pit. He volgut estirar-lo, sense pensar què podia fer per ajudar-lo, si el treia d'on era. Ha estat un impuls... M'he agenollat i, així que he allargat el braç, he sentit uns trets i l'impacte de les bales que, un xic per damunt del meu cap, rebotien contra la paret i l'escrostonaven. M'he enretirat, instintivament, i m'he estat quiet uns moments, sense saber què fer. He vist que de la banda de la Rambla venien tres homes amb un baiard, tots tres amb el braçal de la Creu Roja. Han examinat el ferit i l'han col·locat al baiard. Els he preguntat com estava i m'han contestat que era mort. Pel carrer de la Boqueria he sortit a la Rambla, que he vist deserta. He fet una marrada gran i quan he arribat a casa, al carrer de la Princesa, hi he trobat llevada l'Anna, i l'Adrià Mur, que feia mitja hora, m'ha dit, que havia sortit de la Generalitat.

He estat amb els meus companys, però presentia que això no podia reeixir. ¿Des de quan? No ho sé. La topada es veia venir de feia temps. Ara hi ha hagut unes raons determinades, però abans que aqueixes raons existissin es veia venir una topada. I jo presentia que perdriem... ¿Des de quan? Des de fa dies. Potser des de fa setmanes o mesos. Caldrà que faci memòria enrere. Voldria poder precisar quan vaig sentir que anàvem cap a un desastre. L'Adrià Mur m'ha preguntat què havia passat a la Casa del Poble i s'ha anotat les meves respostes. M'ha dit que preparava un paper per al seu diari.